

Crna zastava, Ljubo Babić, 1916.

Autor: Maja Sučević Miklin, mag. art., konzervatorica-restauratorica
Kontakt: maja.sucevicmiklin@gmail.com

Više na:

ZANIMLJIVOST

◀ **LJUBO BABIĆ**

Ljubo Babić (Jastrebarsko, 14. lipnja 1890. - Zagreb, 14. svibnja 1974.) bio je jedna od najutjecajnijih ličnosti na zagrebačkoj umjetničkoj sceni između dva svjetska rata.

Ljubo Babić bio je slikar, povjesničar umjetnosti, likovni pedagog, ilustrator i scenograf, grafičar, kazališni scenograf i kostimograf, profesor i pisac, povjesničar umjetnosti i kritičar, ravnatelj muzeja i jedan od osnivača nekoliko umjetničkih skupina.

◀ **CRNA ZASTAVA 1916.**

181,2cm x 99,5cm
ulje na drvu

Car Franjo Josip umro je 21. studenog 1916. godine i sve su ulice Zagreba bile prekrivene crnim zastavama. Ljubo Babić, tada u dobi od 26 godina, slika prizor s prozora drugog kata svog studija u Ilici koji naziva Crna zastava. U prvom planu je dugačka poderana crna zastava, iza nje oblaci, a ispod ljudi koji šetaju ulicom.

Motiv zastave pojavljuje se nekoliko puta na njegovim slikama. Iako su to samo slike zastava, one bilježe trenutke kada povijesni događaji preplave svakodnevicu. Slika Crvene zastave iz 1919. predstavlja poznatu pobjedu radničke socijalističke stranke u Zagrebu.

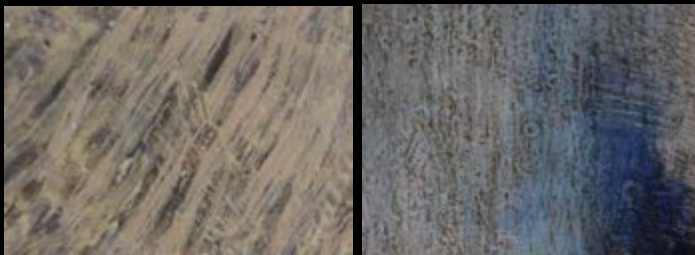

Jedan od vlasnika Crne zastave bio je postaje poznati hrvatski slikar i akademik **Josip Vaništa**, koji je bio Babićev student. Slika je zatim prodana odvjetniku i strastvenom kolekcionaru umjetnosti **Marku Kallayu**. Nakon restauratorskih radova je izložena u sklopu izložbe **zbirke Kallay 2018.** i 2019. godine.

▼ ZATEČENO STANJE, 2018.

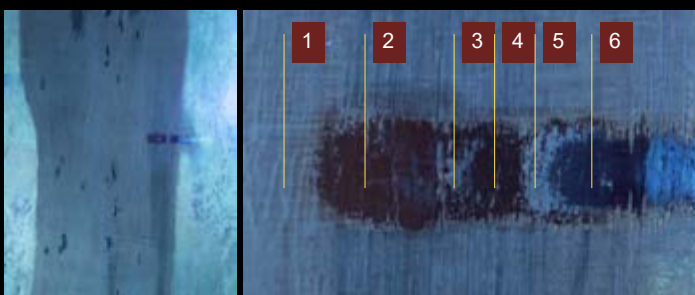

Zbog mikroklimatskih promjena rad drva se najviše očituje na licu slike što je uzrokovalo sitne nedostatke u slojevima – površina je iskrakelirana vertikalno, u smjeru drvnih vlaknaca. Takva oštećenja su karakteristična i ponekad neizbježna za slike na drvenom nosiocu.

Površinu slike prekriva požutjeli lak koji mijenja dojam slikarske palete, vizualno pretvarajući bijelu boju neba u žutu, plave tonove oblaka u tamno zelene, vidljiva je neuklonjena nataložena nečistoća u izraženoj teksturi te retuš koji nije ograničen samo na nedostajalo područje, te je prilagođen zatečenom stanju površine.

▼ RESTAURATORSKI RADOVI, 2018.

Na UV snimci vidljiv je fluoresciraajući debeli sloj laka i brojne preinake u slikanom sloju.

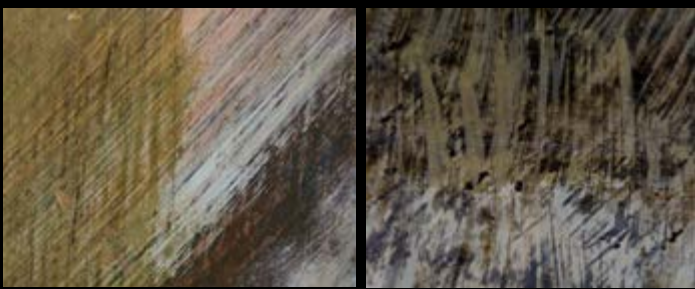
Sondiranjem pomoću otapala vidljivo je najmanje šest slojeva laka, preslika i retuša.

◀ UV SNIMKA, detalj

▲ DINO-LITE SNIMKA, uklanjanje

Uklanjanje naknadnih slojeva izvedeno je naizmjeničnom kombinacijom otapala i mehaničkim uklanjanjem - stari lak je uklonjen špiritom, prljavština između slojeva laka triamonij citratom u destiliranoj vodi, a deblji slojevi preslika i prljavština unutar tekstuirane površine kombiniranjem otapala i skalpela.

▲ UKLANJANJE LAKA

▲ UKLANJANJE PRESLIKA

◀ NAKNADA U SLOJU OSNOVE

Za rekonstrukciju osnove kit je nanašan različito, ovisno o vrsti i dubini oštećenja, nakon sušenja površina je obrađena brusnim papirom, tekstura površine prilagođena okolnoj te izolirana.

▲ RETUŠ, gvaš boja

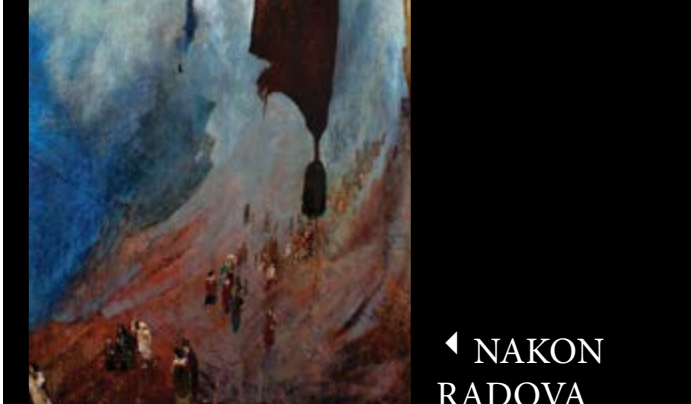

▲ RETUŠ, pigmenti i Canada balzam

Rekonstrukcija slikanog sloja (retuš) je izvedena u dvije faze: podlaganje tonova i rekonstruiranje slikanog sloja koristeći gvaš boje, nakon čega je slijedilo lakiranje većim postotkom prirodne smole te lazuriranje i završni retuš bojama čiji pigmenti su ručno mljeveni i miješani Canada balzomom te po potrebi miješani sa završnim lakom.

▲ RETUŠ, prije i poslije detalj

◀ NAKON RADOVA